

Avogacía. Sen lingua ou dereito propio?

O exercicio da avogacía conecta directamente coa salvagarda do dereito fundamental á tutela xudicial efectiva. A defensa dos dereitos das persoas para garantir un xuízo xusto e a protección dos seus dereitos sitúa a avogacía como unha peza chave do Estado de Dereito. As persoas profesionais da avogacía traballan cunhas ferramentas –as fontes do dereito–, nun contexto social, político, económico e ao servizo da cidadanía.

Coñecer o dereito do espazo no que se exerce a profesión, falar a(s) lingua(s) nas que se expresan os clientes son requisitos esenciais para un bo profesional. As aulas das facultades de dereito realizaron algúns esforzos por mellorar eses aspectos, pero queda camiño por andar. A existencia dun dereito civil propio e de ordenamentos autonómicos teñen que formar parte dos plans de estudos malia as dificultades existentes pola ausencia de manuais e códigos sistemáticos e actualizados. Opacar esa realidade, como tamén sucede coa procedente do dereito europeo, é formar profesionais limitados na súa actividade profesional.

Do mesmo xeito, é preciso que unha profesión construída sobre o uso da lingua, oral e escrita, teña unha capacitación específica nas linguas oficiais nas que se desenvolven os procesos e falan habitualmente os clientes. Dificilmente pode prestarse un bo servizo a un cliente sen ter unha axeitada comprensión das súas pretensións ou alterando o

exercicio dos dereitos lingüísticos que lle outorga, a eles primordialmente, o ordenamento xurídico. Por iso tamén algúns planos de estudos, como o da USC, teñen introducido materias para mellorar a expresión oral e escrita dos estudantes e é necesario que ao longo da carreira poidan familiarizarse coa terminoloxía xurídica en galego e castelán (e de ser posible nalgunha lingua estranxeira) que van ser a canle de comunicación para a súa profesión. Tamén aquí hai eivas importantes porque nas materias de grao non chegan a un 20 % as posibilidades de cursar materias en galego (na USC, sendo na UVigo e na UDC moito máis reducidas).

Sabemos que esa expresión e comprensión lingüística correcta é central para a interpretación das normas e a delimitación das posicións xurídicas das partes nos procesos. Unha persoa profesional do dereito nun país con dúas linguas oficiais precisa, por tanto, recibir unha formación que a habilite para poder desempeñar axeitadamente o seu labor de asesoramento e defensa xurídica. Non é preciso lembrar aquí que xa na Sentenza do Tribunal Constitucional 74/1987, do 25 de maio, se facía prevalecer o dereito á tutela xudicial efectiva, entendida como a necesidade de que a instrución xudicial

fose totalmente comprensible para os procesados, sobre o “deber de coñecer o castelán” do artigo 3 da Constitución española. Ou como a Sentenza da Audiencia Nacional, do 24 de abril de 2008, que

anula un proceso penal por vulnerar as garantías do dereito de defensa ao negárselle a declaración nunha das linguas oficiais do Estado. O dereito á tutela xudicial efectiva incorporaría, por tanto, unha vertente lingüística que foi reforzada coa ratificación por España da Carta europea das linguas rexionais ou minoritarias pola que na xustiza se comprometeu con ese tratado internacional a celebrar os xuízos na lingua que escollo o procesado.

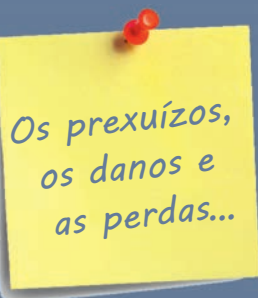
Esas esixencias son extensíbeis á proba de acceso á avogacía que anualmente convoca o Ministerio de Xustiza. Aínda que o Ministerio corrixiu, logo das queixas expresadas no Congreso dos Deputados por algúns grupos parlamentares e por algúns colexios de avogados, a imposibilidade de realizar a proba en calquera das linguas oficiais das primeiras convocatorias, segue a darse a posibilidade de que unha

É preciso que unha profesión construída sobre o uso da lingua teña unha capacitación específica nas linguas oficiais

lingua oficial non poida ser usada no caso de que na súa Comunidade Autónoma non se constitúa unha comisión avaliadora, en cuxo caso tería que realizarse en

castelán. Chama a atención tamén que o temario que se publica anualmente obvia a existencia dun dereito autonómico, que é aplicable nun amplo abano de sectores, por un deseño centralizado das probas que obvia a natureza complexa territorial e xuridicamente do Estado español. Ademais, existen experiencias de probas con validez estatal (ex. probas de acceso á universidade) con elementos comúns e espazo á variedade de temarios que poderían ter servido de exemplo para deseñar unha proba axustada á formación académica dos e das aspirantes.

Alba Nogueira López
Profesora titular de Dereito
Administrativo da USC

Soma nota!

A forma *prexuízo* acolle en galego os significados de 'opinión previa' e 'perda dun ben ou vantaxe'.

“Os seus prexuizos impedíanlle ver a realidade.”

“As obras ocasionaron graves prexuizos para a veciñanza.”

Non obstante, o galego xurídico posúe de seu o termo *danos e perdas* para referirse aos 'prexuizos causados por unha persoa a outra, polos que ten que indemnizala'.

“Nos xuízos en que se pida indemnización dos danos e perdas derivados da circulación de vehículos de motor, será competente o tribunal do lugar en que se causaron os danos.” (Artigo 52.9 da LAC)